

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Кузнецова О. А.

_____ 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА

Ступінь бакалавра

Для всіх спеціальностей

Миколаїв – 2022

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Бреславська Ганна Богданівна, доцент кафедри початкової освіти, кандидат педагогічних наук.

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол від “10” травня 2022 року № 10

Завідувач кафедри початкової освіти _____ (Якименко С. І.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогічної та соціальної освіти

Протокол від “11” травня 2022 року № 10

Голова навчально-методичної комісії _____ (Степанова Т.М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від “ ____ ” _____ 2022 року № _____

Голова навчально-методичної комісії _____ (Кузнецова О. А.)

Анотація

Навчальна програма варіативної дисципліни «Технологія роботи гувернера» розроблена кафедрою початкової освіти

Освітньо-наукова програма зорієнтована на засвоєння сучасної теорії, методології і технологій роботи гувернера з урахуванням гуманістичних, гуманітарних, полікультурних тенденцій вітчизняного і світового освітнього середовища та інноваційного наукового, передового досвіду на засадах міжкультурного діалогу, міждисциплінарності, інтегративності, рівних освітніх можливостей та особистісної зорієнтованості.

Програма спрямована на формуванні у студентів готовності до роботи гувернерами-вихователями в сім'ї, що передбачає набуття ними знань про домашнє виховання дітей дошкільного віку, вмінь і навичок співпраці з батьками вихованців; реалізації індивідуальної освітньо-виховної роботи з дитиною; розвитку власної пізнавальної активності, творчого мислення та професіоналізму. Провідними завданнями підготовки гувернерів є ознайомлення слухачів з основами професійної діяльності гувернера-вихователя з урахуванням своєрідних особливостей освітньої системи країни, в якій вони будуть працювати; розкриття змісту індивідуальної роботи з дитиною дошкільного віку (від народження до вступу до школи); оволодіння основами домашнього виховання дошкільників з відхиленнями в розвитку та поведінці.

Ключові слова:

Гувернерство, гувернер, гувернантка, обдарованість, обдаровані діти, філантропізм, права та обов'язки гувернера, функції гувернера, зона найближчого розвитку, сензитивні періоди розвитку.

Abstract. The curriculum of the variable discipline "Technology of the Governor's work" was developed by the Department of Primary Education

The educational and scientific program is focused on mastering the modern theory, methodology and technologies of the governor, taking into account humanistic, humanitarian, multicultural trends of domestic and world educational environment and innovative scientific, best practices based on intercultural dialogue, interdisciplinarity and individuality.

The program is aimed at building students' readiness to work as tutors in the family, which provides them with knowledge about home education of preschool children, skills and abilities to work with parents; implementation of individual educational work with the child; development of own cognitive activity, creative thinking and professionalism. The main tasks of training governors are to acquaint students with the basics of professional activities of the governor-educator, taking into account the peculiarities of the educational system of the country in which they will work; disclosure of the content of individual work with a preschool child (from birth to school entry); mastering the basics of home education of preschoolers with developmental and behavioral disorders.

Key words:

Governorship, governor, governess, giftedness, gifted children, philanthropy, rights and responsibilities of the governor, governor's functions, area of immediate development, sensitive periods of development.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 5		Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: захист творчих проєктів	Спеціальність: Для всіх	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 150		2-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: 6, 7 аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Ступінь: бакалавра	10 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
16 год.			
<i>Лабораторні</i>			
-		-	
<i>Самостійна робота</i>			
124 год.			
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 26 год. – аудиторні заняття, 124 год. – самостійна робота (17%/83%).

Програма варіативної дисципліни «Технологія роботи гувернера» розроблена кафедрою початкової освіти

Предметом є наукові поняття про теорію і методику домашнього виховання та навчання, її цілі та завдання; оволодіння основними теоретичними знаннями та практичними вміннями щодо навчання і виховання особистості в сім'ї.

Міждисциплінарні зв'язки: знаходять своє відображення в завданнях, змісті, методах, формах та засобах навчання. Але особливо це стосується змісту навчального курсу, який вимагає знання з філософії, соціології, загальної психології (мислення, увага, уява та ін.), вікової психології, ОПМ, та історії педагогіки, історії України, з історією Західної Європи, культурологією, історією мистецтв, літературою.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів із теоретичними та практичними основами роботи гувернера, історією розвитку як соціально-педагогічного явища, поглиблення знань у галузі особливосте й діяльності гувернера з різними категоріями дітей в домашніх умовах та ознайомленні з технологіями роботи гувернера.

Завдання:

- формувати професійно орієнтований світогляд майбутнього гувернера;
- дати характеристику виникнення і тенденції розвитку гувернерства від найдавніших часів до ХХІ століття;
- познайомити студентів з педагогічними теоріями найбільш видатних педагогів;
- розкрити зміст пріоритетних гувернерських методик й теорії виховання дитини в домашніх умовах;
- розкрити зміст роботи соціального гувернера з дітьми до одного року; висвітлити специфіку виховної діяльності соціального гувернера в сім'ї; розкрити особливості загального та творчого розвитку, навчання в домашніх умовах;
- узагальнити особливості роботи соціального гувернера з дітьми різних категорій;
- дати характеристику особливостям виховання та навчання дітей з особливими потребами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- сутність основних категорій щодо визначення понять гувернер, гувернерство, соціальний гувернер.
- основні історичні напрямки роботи гувернера;
- основні законодавчі акти, на яких базується діяльність гувернера;
- принципи й методи роботи соціального гувернера;
- особливості підготовки дітей до шкільного навчання;
- основні напрями роботи соціального гувернера з сім'єю.

вміти:

- самостійно та вільно орієнтуватися в теоретичних засадах гувернерства;
- характеризувати змістовні компоненти роботи гувернера на сучасному етапі;
- аналізувати психолого-педагогічні аспекти виховання дітей у сім'ї з гувернерами;
- організувати загартування дітей;
- підготувати дитину до школи;
- знаходити соціально-психологічний підхід до обдарованих дітей.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Педагогіка», «Загальна психологія», «Філософія», «Вікова психологія».

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН-1 Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей.

ПРН-2 Знати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби освіти, суть процесів навчання, виховання, розвитку та соціалізації учнів.

ПРН-3 Знати вікові особливості дітей, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів.

ПРН-4 Знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.

ПРН-5 Знати суть методичних систем навчання учнів освітніх галузей, визначених Державним стандартом.

ПРН-6 Знати зміст нормативних документів, що регламентують освіту.

ПРН-7 Уміння застосовувати знання із загальної та професійної підготовки під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

ПРН-14 Здатність здійснювати комунікацію з різними суб'єктами освітнього процесу, у тому числі – з особливими освітніми потребами у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів.

ЗК-3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійно-педагогічної діяльності; здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-6. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики.

ЗК-7. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; надання рівних можливостей учням різних національностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини та індивідуальних особливостей.

II. Фахові:

СК-1. Предметна компетентність. Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу дисциплін. Здатність до організації навчально-виховної діяльності.

СК-2. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку вихованців як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку.

СК-5. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Гувернерство в сучасних умовах: соціально -педагогічний аспект.

Тема 2. Законодавча база діяльності соціального гувернера.

Тема 3.Професійно значимі та особистісні риси соціального гувернера.

Тема 4. Історичний аспект становлення професії **гувернера**.

Тема 5. Розвиток гувернерства у ХХ ст. – на початку ХХІ ст.

Тема 6. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.

Тема 7. Особливості виховання дитини першого року життя гувернером.

Тема 8. Особливості навчання та виховання дошкільників.

Тема 9. Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі.

Тема 10. Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми.

Тема 11. Особливості виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 12. Зміст і методика навчально-виховної діяльності гувернера.

Тема 13. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців.

Входження гувернера в родину.

Програма навчальної дисципліни

КРЕДИТ 1. Гувернерство як соціально-педагогічне явище.

Тема 1. Гувернерство в сучасних умовах: соціально-педагогічний аспект.

Визначення поняття «гувернерство». Професія соціального гувернера. Тенденції розвитку гувернерства. Напрями роботи соціального гувернера.

Тема 2. Законодавча база діяльності соціального гувернера.

Конвенція ООН про права дитини. **Вибіркові статті Конституції України. Закон України «Про охорону дитинства». Закон України «Про дошкільну освіту».**

Тема 3. Професійно значимі та особистісні риси гувернера.

Функції гувернера. Психолого-педагогічні особливості навчально-виховної діяльності гувернера. Педагогічна творчість гувернера.

КРЕДИТ 2. Основні етапи розвитку гувернерства.

Тема 4. Історичний аспект становлення професії **гувернера.**

Індивідуальне виховання в найдавніші часи. Виховання та навчання в Стародавній Греції, Римі, країнах Стародавньої Азії та Сходу. Первісне наставництво у східних слов'ян. Релігійно-церковне виховання в епоху середньовіччя. Лицарське виховання. Гувернерство на території Київської Русі.

Гувернерство в епоху Відродження та Реформації (14 ст.). Мартін Лютер.

Педагогіка «нового часу». Поява терміна «гувернер» (Франція, Мішель Монтень, 16 ст.). «Материнська школа Я.А. Коменського. «Думки про виховання» Джона Локка. Ф. де Фенелон «Про виховання дівчиць». Гувернерство в епоху Просвітництва.

Тема 5. Розвиток гувернерства у ХХ ст. – на початку ХХІ ст.

Розвиток гувернерства на початку ХХ століття. Розвиток гувернерства в капіталістичних країнах. Сполучені Штати Америки. Особливості розвитку гувернерства в капіталістичних країнах на сучасному етапі. Розвиток гувернерства в соціалістичних країнах. Видозмінені форми гувернерства в роки СРСР. Гувернерство в роки перебудови. Педагоги-новатори. Відродження гувернерства на Україні.

КРЕДИТ 3. Традиційні та інноваційні технології у роботі гувернера

Тема 6. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.

Методика випереджаючого навчання С.Лисенкової. Огляд методик П.С.

Тоцького та Б.П. і П.М. Ерднієвих, В.М. Мельника. Методика В.Ф. Шаталова.

Методика Є.Ільїна. Навчально-виховна методика М. Зайцева. Методика Г.Домана. Система виховання за Б. Споком. Педагогічна система М.Монтессорі.

Тема 7. Особливості виховання дитини першого року життя гувернером.

Вікові періоди у дітей. Вікові особливості дитини на першому році життя.

Виховання дитини першого року життя соціальним гувернером.

Тема 8. Особливості навчання та виховання дошкільників.

Методи навчання грамоті, основам письма, формування елементарних математичних уявлень. Знання і вміння, необхідні дитині для вступу до школи.

Підготовка дитини до школи. Дитина-лівша. Організація та самостійність виконання домашніх завдань. Діяльність соціального гувернера з вихованцем-учнем. Науково-популярні матеріали у процесі навчання дошкільників. Дитячі енциклопедії.

Тема 9. Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі.

Виявлення рівня психологічних особливостей і рис характеру вихованця, важливих для процесу навчання, а також рівня знань і їх відповідність віку дитини та вимогам сучасної школи. Методика розробки індивідуальної програми навчальних занять, коригуючих ігор тощо.

Готовність дітей до шкільного навчання. Мотиваційна готовність дитини до школи. Емоційно-вольова готовність дитини до школи. Розумова готовність дитини до школи.

КРЕДИТ 4 Особливості роботи гувернера з різним контингентом вихованців

Тема 10. Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми.

Характеристика творчої обдарованості дитини. Типологія обдарованості.

Особливості творчої обдарованості та її проблеми у дитини. Соціально педагогічна робота з обдарованими дітьми і їх батьками.

Особливості роботи соціального гувернера з обдарованими дітьми.

Тема 11 Особливості виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Загальна характеристика дітей з особливими потребами. Проблеми життєдіяльності сім'ї, яка виховує дитину з особливими потребами. Соціокультурна реабілітація як провідна функція соціального гувернера у роботі з дитиною інвалідом. Взаємодія соціального гувернера з сім'єю, що має дитину з особливими потребами.

КРЕДИТ 5 Організація освітньо-виховної роботи діяльності гувернера

Тема 12. Зміст і методика навчально-виховної діяльності гувернера.

Методика роботи соціального гувернера з морального виховання дитини. Методика трудового виховання дитини в сім'ї. Естетичний розвиток дитини та методика організації дитячих свят удома. Методика загартовування та особливості фізичного виховання дітей різних категорій в домашніх умовах. Методика статевого виховання дітей удома. Розумове виховання та навчання дошкільників удома.

Тема 13. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців. Вхідження гувернера в родину.

Проблемні та кризові ситуації в родині, які можуть докорінно змінити життя вихованців, їх вирішення з позиції соціального гувернера. Форми та методи навчання дітей їхнім правам. Інформування батьків про права дитини.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин	
	ус	у тому числі

		л	пр	ср
1	2	3	4	5
КРЕДИТ 1. Гувернерство як соціально-педагогічне явище				
Тема 1. Гувернерство в сучасних умовах: соціально -педагогічний аспект.	8	2		6
Тема 2 . Законодавча база діяльності соціального гувернера.	10			10
Тема 3.Професійно значимі та особистісні риси гувернера.	12		2	10
Усього:	30	2	2	26
КРЕДИТ 2. Основні етапи розвитку гувернерства				
Тема 4. Історичний аспект становлення професії гувернера .	20	2		18
Тема 5. Розвиток гувернерства у ХХ ст. – на початку ХХІ ст.	10			10
Усього:	30	2		28
КРЕДИТ 3. Традиційні та інноваційні технології у роботі гувернера				
Тема 6. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	10	2	2	6
Тема 7. Особливості виховання дитини першого року життя гувернером.	6			6
Тема 8.Особливості навчання та виховання дошкільників.	8		2	6
Тема 9.Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі.	6		2	4
Усього:	30	2	6	22
КРЕДИТ4 Особливості роботи гувернера з різним контингентом вихованців				
Тема 10.Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми.	14		2	12
Тема 11 Особливості виховання дітей з особливими освітніми потребами.	16	2	2	12
Усього:	30	2	4	24
КРЕДИТ 5 Організація освітньо-виховної роботи діяльності гувернера				
Тема 12.Зміст і методика навчально-виховної діяльності гувернера.	14		2	12
Тема 13. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців. Входження гувернера в родину.	16	2	2	12
Усього:	30	2	4	24
Усього годин:	150	10	16	124

4. Теми лекційних занять

Назви кредитів і тем	Кількість годин
	л
1	
КРЕДИТ 1. Гувернерство як соціально-педагогічне явище	
Тема 1. Гувернерство в сучасних умовах: соціально -педагогічний аспект.	2
Тема 2 . Законодавча база діяльності соціального гувернера.	
Тема 3.Професійно значимі та особистісні риси гувернера.	
Усього:	2
КРЕДИТ 2. Основні етапи розвитку гувернерства	
Тема 4. Історичний аспект становлення професії гувернера .	2
Тема 5. Розвиток гувернерства у ХХ ст. – на початку ХХІ ст.	

Усього:	2
КРЕДИТ 3. Традиційні та інноваційні технології у роботі гувернера	
Тема 6. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	2
Тема 7. Особливості виховання дитини першого року життя гувернером.	
Тема 8. Особливості навчання та виховання дошкільників.	
Тема 9. Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі.	
Усього:	2
КРЕДИТ 4 Особливості роботи гувернера з різним контингентом вихованців	
Тема 10. Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми.	
Тема 11 Особливості виховання дітей з особливими освітніми потребами.	2
Усього:	2
КРЕДИТ 5 Організація освітньо-виховної роботи діяльності гувернера	
Тема 12. Зміст і методика навчально-виховної діяльності гувернера.	
Тема 13. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців. Вхідження гувернера в родину.	2
Усього:	2
Усього годин:	10

5. Теми практичних занять

Назви кредитів і тем	К-ть годин
1	гр
КРЕДИТ 1. Гувернерство як соціально-педагогічне явище	
Тема 1. Гувернерство в сучасних умовах: соціально -педагогічний аспект.	
Тема 2 . Законодавча база діяльності соціального гувернера.	
Тема 3. Професійно значимі та особистісні риси гувернера.	2
Усього:	2
КРЕДИТ 2. Основні етапи розвитку гувернерства	
Тема 4. Історичний аспект становлення професії гувернера .	
Тема 5. Розвиток гувернерства у XX ст. – на початку XXI ст.	
Усього:	
КРЕДИТ 3. Традиційні та інноваційні технології у роботі гувернера	
Тема 6. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	2
Тема 7. Особливості виховання дитини першого року життя гувернером.	
Тема 8. Особливості навчання та виховання дошкільників.	2
Тема 9. Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі.	2
Усього:	6
КРЕДИТ 4 Особливості роботи гувернера з різним контингентом вихованців	
Тема 10. Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми.	2
Тема 11 Особливості виховання дітей з особливими освітніми потребами.	2
Усього:	4
КРЕДИТ 5 Організація освітньо-виховної роботи діяльності гувернера	
Тема 12. Зміст і методика навчально-виховної діяльності гувернера.	2
Тема 13. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців. Вхідження гувернера в родину.	2
Усього:	4
Усього годин:	16

6. Лабораторні заняття

7. асистентська робота

Назви кредитів і тем	К-ть годин
	ґ
КРЕДИТ 1. Гувернерство як соціально-педагогічне явище	
Тема 1. Гувернерство в сучасних умовах: соціально -педагогічний аспект.	6
Тема 2 . Законодавча база діяльності соціального гувернера.	10
Тема 3.Професійно значимі та особистісні риси гувернера.	10
Усього:	26
КРЕДИТ 2. Основні етапи розвитку гувернерства	
Тема 4. Історичний аспект становлення професії гувернера .	18
Тема 5. Розвиток гувернерства у ХХ ст. – на початку ХХІ ст.	10
Усього:	28
КРЕДИТ 3. Традиційні та інноваційні технології у роботі гувернера	
Тема 6. Сучасні прогресивні методики вивчення дисциплін.	6
Тема 7. Особливості виховання дитини першого року життя гувернером.	6
Тема 8.Особливості навчання та виховання дошкільників.	6
Тема 9.Методики підготовки дитини до школи. Виявлення ступеня готовності дитини до навчання в школі.	4
Усього:	22
КРЕДИТ4 Особливості роботи гувернера з різним контингентом вихованців	
Тема 10.Особливості взаємодії соціального гувернера з обдарованими дітьми.	12
Тема 11 Особливості виховання дітей з особливими освітніми потребами.	12
Усього:	24
КРЕДИТ 5 Організація освітньо-виховної роботи діяльності гувернера	
Тема 12.Зміст і методика навчально-виховної діяльності гувернера.	12
Тема 13. Особливості взаємодії соціального гувернера з батьками вихованців. Входження гувернера в родину.	12
Усього:	24
Усього годин:	124

5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання з курсу «Технології роботи гувернера» є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і є необхідною умовою формування підсумкової оцінки з дисципліни. Така робота повинна бути індивідуалізованою з урахуванням рівня творчих можливостей студента, його навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо. Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується окремо кожним студентом.

5. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЕКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано

B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FХ	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, ректорські контрольні роботи, презентації, тестові завдання).

Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, умінь самостійно опрацьовувати матеріал з дисципліни, складання конспекту уроку, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно:**

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється **дуже добре:**

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре:**

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо:**

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно:**

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: тестування, самостійні та контрольні роботи, індивідуальні проекти, реферати,

мультимедійні презентації результати виконаних завдань та досліджень, закриття кредиту, залік.

10. Методи навчання

Лекція, бесіда, дискусія, пояснення, проблемного викладу; пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові; метод проєктів, моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, проведення «круглих столів», інтерактивні методи («Карусель, «Два-чотири-усі разом»), технології формування критичного мислення («Крісло автора», «Займи позицію»); групові дискусії; використання ІКТ.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

Питання для підготовки до заліку з навчальної дисципліни

1. Виникнення та основні тенденції розвитку гувернерства від найдавніших часів існування людства до епохи середньовіччя.
Кваліфікаційна характеристика соціального гувернера.
3. Взаємодія гувернера з батьками. Робота гувернера з підвищення психолого-педагогічної культури батьків.
4. Характеристика гувернерства від Ренесансу до XVIII століття.
5. Права та обов'язки гувернера в сім'ї.
6. Взаємодія гувернера з батьками. Робота соціального гувернера з підвищення психолого-педагогічної культури батьків.
7. Розвиток гувернерства у XIX столітті.
8. Мета, принципи та завдання діяльності соціального гувернера.
9. Особливості першої зустрічі гувернера з членами сім'ї.
10. Функціонування гувернерства у XX – на початку XXI століття.
11. Професіограма соціального гувернера. Професійна етика соціального гувернера.
12. . Поняття про виховання та сутність домашнього виховання.
13. Причини відновлення інституту гувернерства в сучасній Україні.
14. Психолого-педагогічні основи організації роботи гувернера з дітьми різних вікових груп.
15. Виховання різностатевих дітей у сім'ї.
16. Освітньо-виховна діяльність гувернера в контексті «Базового компонента дошкільної освіти в Україн».
17. Характеристика авторських методик раннього розвитку дитини та використання їх у діяльності соціального гувернера (методика Марії Монтесорі, Глена Домана, Сесіль Лупан, Вальдорфська педагогіка, теорія Місару Ібука, методика М. Зайцева).
18. Характеристика особливостей розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку та основні етапи роботи соціального гувернера з ними.
19. Робота соціального гувернера з багатодітними сім'ями.
20. Дошкільне навчання й виховання як основа соціокультурного становлення особистості.
21. Організація загартування дитини у сім'ї.
22. Основні методи виховання гувернером дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
23. Складові і завдання всебічного гармонійного розвитку особистості (моральне

виховання, розумове виховання, трудове виховання, фізичне виховання, естетичне виховання, патріотичне виховання).

24. Гігієнічні вимоги до дитячого одягу та взуття.
25. Етапи роботи соціального гувернера із кризовими сім'ями.
26. Особливості організації дозвілля в домашніх умовах. Гувернер як організатор домашніх свят.
27. Робота соціального гувернера з батьками обдарованої дитини.
28. Типи сімей та особливості діяльності у них соціального гувернера.
29. Види соціально-педагогічних послуг, що може надавати соціальний гувернер такої категорії клієнтів.
30. Напрями та зміст роботи соціального гувернера із проблемними сім'ями.
31. Використання гувернером традицій етнопедагогіки у процесі домашнього виховання.
32. Створення та втілення стратегічних і тактичних підходів щодо налагодження стосунків з членами сім'ї.
33. Допомога школярам у підготовці домашніх завдань.
34. Ігри у житті дитини. Розвиток теорії та практики дитячої гри.
35. Особливості роботи з дітьми з хронічними захворюваннями, під час тривалої хвороби, у реабілітаційний період після перенесеного захворювання.
36. Тренінги, вправи спрямовані на формування культури поведінки, самостійності та обережності.

Рекомендована література

Базова

1. Белочкина Ю. В., Згурская М. П., Росийчук Т. А. Пособие для гуверняни, Харьков : Фолио, 2008. 415 с.
2. Верхоляк М.Р. Теоретико-методичні засади навчально-виховної діяльності соціального гувернера : навч.-метод. посіб. Львів : «Растр-7», 2018. 188 с.
3. Дичаківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник . К. : Академвидав, 2004. 352 с.
4. Кобилянська Л. І. Сучасні педагогічні технології підготовки майбутніх гувернерів : навч.-метод. посібник . Чернівці : Чернівецький національний університет, 2012. 248с.
5. Леонова В.І. Технологія роботи соціального гувернера: навч. посіб. Одеса, 2017. 244 с.
6. Маценко Л. М. Методика роботи гувернера. К.: ДАК ККіМ, 2010. 242 с.
7. Поніманська Н. І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів . К.: «Академвидав», 2018. 408 с.
8. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава, 2004. 96 с.
9. Сарапулова Є. Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія. К. : МАУП, 2003. 264 с.
10. Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник / За ред. І.Д.Звереві.К. : Центр навчальної літератури, 2006.316 с.
11. Стинська В. Г. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект: Метод. рек. / Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. Кафедра історії педагогіки. -Івано-Франківськ, 2005. 72 с.

12. Теорія та методика діяльності сімейного педагога: навч. -метод. посіб. /Т.С. Інспекторова. Умань: Софія, 2009. 76 с.
13. Технологія роботи соціального гувернера : навч.посібн. / В.І.Леонова. Одеса, 2017. 244 с.

Допоміжна:

1. Сарапулова Є. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера. Київ : МАУП, 2003. 262 с.
2. Сорочинська В. Організація роботи соціального педагога: навч.- метод. посіб. Вінниця, 2003. 198 с.
3. Закон України «Про охорону дитинства» // Урядовий кур'єр. 2001. 6 червня.
4. Декларація прав дитини : від 20.11.1959 р. Відродження. Видання перше. 1999. С. 18.
5. Діти «групи ризику»: психологічні, соціальні та правові аспекти. Київ, 2001. 192 с.
6. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом / ред. А. Й. Капська. Київ, 2003. 87 с.
7. Агаркова, Н. Законодавче забезпечення соціально-правового захисту дітей (20022005 р.р.) / Н. Агаркова // Рідна школа. 2007. №2. С. 9-12.
8. Специфіка роботи соціального гувернера з сім'ями, що мають дітей з особливими потребами: Метод. рекомендації / Чернівецький національний ун-т ім. Ю.Федьковича / Лілія Іванівна Кобилянська (уклад.). Чернівці : ЧНУ, 2001. 38 с.
9. Статінова Н., Сень Г. Основи психології і педагогіки. К., 1999. С. 106 - 112.
10. Венгер Л.А. Возможности образовательной работы с одаренными дошкольниками 5-7 лет // Дошкольное воспитание 1995. № 3. С.24- 29.
11. Ковчина І. М. Сучасні технології соціальної роботи за рубежом: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. А.Й Капської. – К.: Логос, 2001. – 96 с
12. Козлова В.А. Основи валеології: навчальний посібник, видання друге, доповнене / В.А. Козлова. – Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2016. 352 с
13. Трубавіна І.М. Етика соціально-педагогічної роботи з сім'єю: Навчально-методичний посібник. К.: УД ЦССМ, 2001. 72 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Леонова В. І. Технологія роботи соціального гувернера : навч. посіб. Одеса, 2007. 244 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/652/1/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9B%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%92.%D0%86.pdf>
2. Прибора Т. Особливості роботи соціального гувернера з тривожними дітьми. Наукові записки. № 97. С. 230–235.
3. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/53036448.pdf>
4. Діти - батьки - сім'я. Практична психологія та соціальна робота. 2005. № 4. URL: https://childfund.org.ua/Uploads/Files/books_pdf/Dity_BatkySimia_Vyp4.pdf
5. Прибора Т. Особливості роботи соціального гувернера з тривожними дітьми. Наукові записки. № 97. С. 230–235. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/53036448.pdf>
6. Закон України «Про дошкільну освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>

7. Закон України «Про охорону дитинства». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
8. <http://www.7ya.ru>
9. <http://babyzone.org.ua> 3. <http://www.babyhelp.kiev.ru> <http://www.bezproblem.lviv.ua>
10. <http://www.bonna.ru> 6. <http://www.friendship.com.ru>
11. <http://www.governes>